

PS 303

КРИЗИСНА ИНТЕРВЕНЦИЯ

Приета: прот. № 6 от 25.02.2005 г., актуализирана с прот.№ 14/07.03.2016 г.

Лектор: доц.д-р Пепа Иванова Митева

АНОТАЦИЯ

Курсът “Кризисна интервенция” е предназначен за студенти редовно и задочно обучение в ЦХН. Съдържанието на курса е ориентирано към запознаване на студентите с основни теоретични постановки, съчетано с практически умения за водене на кризисна интервенция като един от базисните методи в социалната работа, консултиране и психология. Акцент в структурата и съдържанието на курса са не само традиционните схващания за консултиране и терапия, но и възможностите за приложение на творчески методи и подходи, креативни техники и елементи от интегративните подходи.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на курса е да формира определени практически умения за прилагане на теоретичните концепции, боравене с основния понятиен апарат по проблема, както и формиране на способности за консултиране и оценка нуждите на клиента, особено значими по време на криза. Курсът стимулира към саморефлексия и самооценка на професионалната компетентност, свободно изразяване на собствено становище и получаване на обратна връзка.

Основните цели на дисциплината са насочени към придобиване на ключови умения и компетентности, необходими за кризисно консултиране:

- придобиване на базови теоретични познания за кризата и кризисното консултиране;
- формиране на професионална рефлексия за самооценка и оценка на случай в кризисна ситуация;
- умения за изграждане на хипотеза по случая и оказване на първа психологична помощ;
- умения за приложение на техниките на кризисна интервенция, подготовка за дебрифинг и супервизия.
- умения за приложение на креативни техники в кризисното консултиране и работата по случай.

Изходните учебни резултати са резултат от изпълнение на поставените основни цели в учебната дисциплина.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината предполага получаване на базисни умения по методи на социалната работа и усвояване на професионалната терминология, както и практически опит за работа с клиент (консултиране), като едно от основните умения в консултативната практика.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Психология	Задължителна	6	40	20		60	20	10		30
Социални дейности и консултиране	Задължителна	6	40	20		60	20	10		30
Журналистика и връзки с обществеността	Задължителна	5	40	10		50	20	5		25
Обществени комуникации и социална психология	Задължителна	5	40	10		50	20	5		25

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

- Тема 1. Въведение в курса. Самопознание, личен опит. Концепция за кризисната интервенция.
- Тема 2. Що е криза? Видове кризи на личността.
- Тема 3. Стрес и кризи на личността. Концепция за стрес и адаптация на личността.
- Тема 4. Етапи в протичане на кризата.
- Тема 5. Поведенчески модели при психична криза на личността.
- Тема 6. Кризисна интервенция. Принципи, цели, задачи, особености.
- Тема 7. Модели на кризисно ориентирана социална работа и психология.
- Тема 8. Техники на кризисно интервениране.
- Тема 9. Оказване на първа психологична помощ.
- Тема 10. Дифузия. Дебрийфинг.
- Тема 11. Съобщаване на "лоша новина".
- Тема 12. Стъпки при кризисна интервенция.
- Тема 13. Кризисна интервенция при терминално заболяване.
- Тема 14. Кризисна интервенция при скръб, загуба и траур.
- Тема 15. Приложение на креативни техники в кризисното консултиране.
- Тема 16. Кризисна интервенция при суициден опит и предизвикано самоувреждане.
- Тема 17. Кризисна интервенция при физическо заболяване.
- Тема 18. Кризисна интервенция при работа с деца.
- Тема 19. Как установяваме личните и професионалните си граници? Супервизия. Изготвяне на протокол.
- Тема 20. Роля на кризисния терапевт/консултант.
- Тема 21. Етично-правни аспекти при кризисна интервенция.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

В дисциплината „Кризисна интервенция“ са предвидени лекционни и семинарни часове (за студентите в редовна форма на обучение) и лекционни – за студентите в задочна форма на обучение. Изискването за добра теоретична подготовка по предложения материал се допълва от демонстрация на специфични методи и техники на консултиране, интерактивни методи на работа, творчески подходи и техники от интегративните подходи в психологията, психодиагностичен инструментариум. Включени са разнообразие от учебни дейности, които целят формиране на знания, умения и компетентности, напр. провокация за включеност в процеса на дискутиране на даден проблем; илюстрация с примери от житейската практика; визуализация; търсене на информация от различни източници; ориентация в конкретни детайли и в цялостната концепция

при консултиране; изпълнение на поставени задачи, указание за работа по хипотеза при криза, работа по случай, оценка на случая, умения за приложение на дебрифинг и планиране на супервизия.

Методите на обучение в дисциплината включват използване на:

- интерактивни методи и техники;
- интегративни подходи и креативни техники;
- мултимедийна презентация.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценката се формира при изпълнение на следните условия:

1. Представяне на случай, протокол и оценка по случай през семестъра.
2. Разработка на вариант от посочените теми за Курсова работа.
3. Присъствие и участие в семинарни упражнения (за студентите от редовна форма на обучение в повече от 50 %).
4. Публична защита на PowerPoint презентация в деня на изпита по предварително поставен въпрос.
5. Самооценяване, оценка от групата по формулирани критерии.

Критериите за оценяване:

При изпълнение на Условия 1, 2 – *Среден 3.*

При изпълнение на условия 1, 2, 3 *Добър 4, в зависимост от качеството на изпълнение на задачите.*

При изпълнение на Условие 1, 2, 3 и 4 и 5 – *Мн. добър 5 или Отличен 6, в зависимост от качеството на изпълнение на задачите.*

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Основна литература:

1. Ачкова, Брониш, Т. Самоубийството. С., 2000.
2. Димитров, Ив. Деца и юноши в криза. С., 2007.
3. Митева, П. Методи в помагащите професии. С-Б, 2006.
4. Митева, П. Творчески подходи в кризисната интервенция. С., 2016.
5. Нунев, С. Основи на социалната работа. Ш., 2001.
6. Попов, Хр. Посттравматичен стрес. С., 2003.
7. Психотерапия детей и подростков. Под ред.на Ремшмидта, Х. Москва – Мир., 2000.
8. Ринпоче, С. Тибетска книга за живота и смъртта. С., 2005.
9. Симеонова, Р. Ръководство и култура в организациите за социална работа. С., 2011
10. Трашлиев, Р. социална комуникация и адаптация. Бл., 2001.
11. Экман, П. Психология эмоций. М, СП., 2013.
12. Козлов, Вл. Психология кризиса. М., 2014.
13. Sierles, S.Frederick. Behavioral Science for Medical Students. Williams& Williams., 1993.
14. Chapman A.H., M. Chapman – Santana – The Handbook of Problem-Oriented Psychotherapy, Jason Aronson Inc. Northvale, New Jetsey., london, 1997.
15. Гринберг Дж. Управление стрессом, Санкт Петербург, Питер, 2004.

Допълнителна литература:

1. Алтшулер, Д. Как да работим с хроничната болест. БПА, 1998.
2. Дюркем, Е. Самоубийството. Социологическо изследване. С., 1999.
3. Митева, П. Очи в Очи! Как да върнем стабилността си през подкрепата на социалния работник. С., 2000.
4. Селие, Х. Стрес без дистрес. 1997.
5. Шулман, Л. Изкуството да помагаш на индивиди, семейства и групи. С., 1999..
6. Posthuma B.W. Small Groups in Counseling and Therapy. Process and Leadership, Allin and Bacon. Boston, London, Toronto, Sydney, Tokyo singapore., 1996.
7. Lovallo, W.R. Stress & Health, Sage Publikation, Thousand Oaks, London., 1997.
8. Nietzel M., Bernstein D., Milich R. Introdution to Clinical Psychology. Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, 1991.
9. Taylor S. Health Psychology. New York., Random House., 1986.
10. Wiener J.M., Breslin N.A. The Behavioral Scienceces in Psychiatry Williams & Wilkins., 1995.
11. Wilkinson, J., Campbell, E. Psychology in Counselling and Therapeutic Practice, John Wiley & sons, Chichester-New York-Weinheim-Toronto., 1997.

ИЗПИТЕН ВЪПРОСНИК

PS 303

КРИЗИСНА ИНТЕРВЕНЦИЯ

Лектор: Доц.д-р Пепа Митева

- Тема 1. Що е криза? Видове кризи на личността.
- Тема 2. Стрес и кризи на личността. Концепция за стрес и адаптация на личността.
- Тема 3. Етапи в протичане на кризата.
- Тема 4. Кризисна интервенция. Принципи, цели, задачи, особености.
- Тема 5. Техники на кризисно интервениране.
- Тема 6. Оказване на първа психологична помощ.
- Тема 7. Дифузия. Дебрийфинг.
- Тема 8. Съобщаване на “лоша новина”.
- Тема 9. Стъпки при кризисна интервенция.
- Тема 10. Кризисна интервенция при терминално заболяване.
- Тема 11. Кризисна интервенция при скръб, загуба и траур.
- Тема 12. Кризисна интервенция при суициден опит и предизвикано самоувреждане.
- Тема 13. Кризисна интервенция при работа с деца.
- Тема 14. Роля на кризисния терапевт/консултант.
- Тема 15. Етично-правни аспекти при кризисна интервенция.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Аммон, Г., Психосоматическая терапия, Речь, 2000
2. Бишоп, С., Тренинг асертивности, Питер Пресс, 2001
3. Линдерман, Х., Автогенен тренинг. Класическият път към релаксация, здраве и радост от живота, Кибеа, 1999
4. Риго, Р.Е., Въведение в индустриалната /организационната психология, Дилок, 2006
5. Селие, Х., Стрес без дистрес, Наука и изкуство, 1982
6. Темков, И., Попов, Х., Стрес и кризи на личността, Медицина и физкултура, 1987
7. Mealea, L.W., Latham, G.P., Skills for Managerial Success, IRWIN, 1996
8. www.fenman.co.uk/traineractive

CRISIS INTERVENTION

ANNOTATION

The programme "Crisis intervention" is meant for full time students at the Centre of humanitarian sciences. Its contents are oriented to introducing the students with basic theoretical concepts and are combined with practical skills for leading crisis intervention as one of the basic methods in social work.